

JUSTIITSMINISTEERIUM

info@jkm.ee

isteerium Teie 29.05.2024
Meie 01.07.2024

nr 2-2/1504-1, MKM/24-
0575/-1K
nr 8-2/4582

Töölepingu seaduse muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on esitanud Justiitsministeeriumile kooskõlastamiseks töölepingu seaduse muutmise seaduse eelnõu. Justiitsministeerium kooskõlastab eelnõu märkustega.

Sisulised märkused

Paindlik tööaeg

1. **Eelnõu p 2 (TLS § 43³ lg 1 p 4)** – eelnõuga võimaldatakse vaid teatud osale ühiskonnast (isik, kes omandab haridust, on pensionär, on vähenenud töövõimega) paindliku töötaja kokkuleppe sõlmimise võimalust. Lisaks on kõnealuse kokkuleppe sõlmimine võimalik ka siis, kui töötajal on see võimalus kollektiivlepingus ette nähtud.

Juhime tähelepanu, et paindlikkus võib olla vajalik ja võimalik ka muudel juhtudel – nt seoses pereliikme hooldamisega või väikelapse kasvatamisega. Lisaks on tõusev trend soov töötada senisest paindlikumalt ja osalise tööajaga. Eelpool nimetatud juhtudel võib võlaõiguslike lepingute sõlmimine praeguses mahus jätkuda ning seega ei saavutataks seletuskirjas märgitud eesmärki – vähendada võlaõiguslike lepingute sõlmimist.

Palume seletuskirjas selgitada, miks on valitud just nendele tingimustele (hariduse omandamine, vanaduspensioniealisus, vähenenud töövõime, kollektiivleping) vastavad töötajad ning miks ei ole hõlmatud teised, nt pereliikmete hooldajad ja väikelaste kasvatajad.

2. **Eelnõu p 2 (TLS § 43³ lg 9)** – olete eelnõu seletuskirjas märkinud, et „...kuivõrd kuuti varieeruva sissetuleku puhul on oluline, et töötajal säilib võimalus ka mujalt sissetulekut teenida.“.

Kuna eelnõu võimaldab paindliku töötaja kokkulepet ka olukorras, kus töötaja töökoormus on kokkulepet sõlmides väga lähedal täistööajale (nt koormus 0,9), siis sellises olukorras ei pruugi konkurentsipiirangu kokkuleppe tühisus olla proportsionaalne. Samuti võib konkurentsipiirangu kokkuleppe tühisus muutuda probleemiks mõnes valdkonnas, kus ettevõttesisene teave ei tohiks konkurendile teatavaks saada.

Palume täiendavalt seletuskirjas selgitada, miks on põhjendatud, et paindliku töötaja kokkuleppe olemasolul on konkurentsipiirangu kokkuleppe tühine ning palume hinnata selle regulatsiooni proportsionaalsust.

Igapäevane ja igapäevane puhkeaeg

3. **Eelnõu p 3 (TLS § 52 lg 2²)** – eelnõu p-ga 3 täiendatakse TLS § 52 järgmiselt:

„(2¹) Igapäevasele puhkeajale eelneb käesoleva seaduse § 51 lõikes 1 sätestatud igapäevane puhkeaeg.“.

Lisaks sätestatakse ka järgmine erand:

„(2²) Käesoleva paragrahvi lõikest 2¹ võib teha erandi summeeritud töötaja arvestuse korral:
1) kollektiivlepinguga või

2) kui töötajale on kaks korda kalendrikuus tagatud järjestikku igapäevane ja iganädalane puhkeaeg.“.

TLS § 23 lg 1 kohaselt ei tohi tööandja keelata töötajal töötada teise tööandja juures, välja arvatud konkurentsipiirangu kokkuleppe korral.

Igapäevase ja iganädalase puhkeaja eesmärk on tagada piisav puhkus. Tööandja saab jälgida töötamise aega vaid enda ettevõttes ja piirangud üldisele tööajale TLS-s puuduvad. Seejuures keelab eelnõus välja pakutud paindliku tööaja regulatsioon konkurentsipiirangu kokkuleppe. Seega töötaja töökoormus võib olla kokku tööandja juures 1,0 (koos muutuvtundidega), ta võib teha ka ületunde ning samal ajal ei ole tööandjal õigus piirata tema töötamist teise tööandja juures.

Summeeritud tööajal töötajate puhul võib puhkeaeg olla minimaalselt 36 tundi, kuid tavatöötajal minimaalselt 11+48 tundi=57 tundi. Ka tavatöötajal töötavaid isikuid võib tööandjal olla vajalik tööle rakendada nädalavahetusel ning 21-tunnine vahe puhkeajas ei ole põhjendatud. Tööandjal on lihtsam sõlmida töötajatega summeeritud tööaja kokkulepe (mida peetakse töötajatele kahjulikumaks), kui asuda korraldama suhteid töötajatega läbi kollektiivlepingute.

Jääb ebaselgeks, miks tavatöötajal ja summeeritud tööajal töötavatele isikutele rakendatakse erinevat regulatsiooni. Palume seletuskirjas erineva regulatsiooni rakendamist põhjendada.

Leiame, et keeld piirata töötamist teise tööandja juures ning nõuded puhkeajale ühe tööandja juures on vastuolulised. Palume seletuskirjas seda vastuolu analüüsida ja vajadusel regulatsiooni täpsustada. Samuti palume seletuskirjas põhjendada, miks rakendatakse tavatöötajal ja summeeritud tööajal töötavatele isikutele erinevat regulatsiooni.

Märgime, et kaalumata on kasutada TLS-s selgemat sõnastust: igapäevane puhkeaeg 11 tundi, iganädalane puhkeaeg 36 tundi ja summeeritud tööaja puhul 24 tundi. Teeme ettepaneku kasutada TLS § 52 lg 2² p-s 2 nt sellist sõnastust: „... tagada järjestikune puhkeaeg 14-päevase ajavahemiku jooksul.“. Palume eelnõu sõnastust muuta.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiitsministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Madis Timpson
Minister

Lisa: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiitsministeeriumi märkustega

Kärt Voor 58680033, Kart.Voor@just.ee
Katri Aavik
Pilleriin Lindsalu